NAM THỨ MƯỜI BỐN. — SỐ THỨ 2560

NGÀY THỨ SÁU 20 JANVIER 1926

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DÉPÔT LÉGAL

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

DEPOT LEGAL INDOCHINE
No A634

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI					
	Ba tháng một năm	Sáu tháng một năm	Một năm	Nước ngoài	Nước ngoài	Nước ngoài
Một năm	6 $ 00	6 $ 00	6 $ 00	6 $ 00	6 $ 00	12 $ 00
Các làng và						
Các công-sở	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	6.00
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00
Một tháng	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: F. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique:
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ARRONCES
Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m 065 de large.
Une seule insertion . . . 0 $ 20 le cm/m
Par contrat annuel . . . .
Par centimètre et par insertion . . . . . 0 $ 18 le cm/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le m/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Thế nào là quốc-dân?

Gần đây hai chữ « quốc-dân » đã thành là cái tiếng khẩu-đầu ở trong xã-hội ta, phàm là người Việt-Nam ai cũng tự nhận là quốc-dân Việt-Nam; nhưng nói không mà có ích gì, mỗm đã nói cái tiếng quốc-dân thì trong bụng phải hiểu rõ cái ý nghĩa chân-chính về cái tiếng ấy mà tự mình thực hành cái ý nghĩa chân-chính về cái tiếng ấy mới xứng đáng cái tên gọi là quốc-dân vậy.

Thế nào là quốc-dân? Không nói là dân mà nói là quốc-dân, tức là hàm có cái ý nghĩa nước của dân, dân của nước. Dân của nước thì làm dân ai cũng phải lo ích lợi cho nước, vẻ vang cho nước; nước của dân thì trong nước không ai có thể áp chế được dân, hà hiếp được dân; còn áp chế lẫn nhau, hà-hiếp lẫn nhau không phải là quốc dân; không lo làm cho nước được ích lợi được vẻ vang cũng không phải là quốc-dân; suốt người trong nước, từ trên chí dưới, từ sang chí hèn ai cũng là một phần-tử quốc-dân, thì ai cũng có cái trách nhiệm, cái nghĩa-vụ đối với nước cả. Tỉ như trong một nhà, cha anh có phận-sự của cha anh, con em có phận sự của con em; nếu cha anh chỉ rượu chè cờ bạc không dạy dỗ đốc sức gì con em, con em chỉ chơi bời lêu lổng, không kể chi thuật sự gì cha anh, người nhà không ai thiết đến nhà, thì nhà mấy nỗi mà đỗ. Lại tỉ như trong một chiếc thuyền, người thì coi lái, kẻ thì coi mũ; nếu người coi lái không cầy thuật thì thuyền không ai thiết đến thuyền, thì thuyền mấy nỗi mà đắm. Một nước cũng vậy, người nào trong nước cũng phải trọn cái trách-nhiệm ấy, hết cái nghĩa-vụ của mình; cái trách-nhiệm ấy, cái nghĩa-vụ ấy tùy cái địa vị, cái tài-lực của từng người, mà mỗi người lại phải có mỗi phận-cách riêng. Chia ra là phẩm cách của từng người, góp lại là phẩm cách chung của quốc-dân; muốn cho cái phẩm-cách chung của quốc-dân mình được ưu mỹ, thì người nào cũng tự làm cho ưu-mỹ cái phẩm-cách riêng của mình.

Quan lại là công-nhân trong nước, phải theo cái quan-châm cẩn thận, giữ cái quan-kỷ công-liêm, coi việc nước như việc nhà, không một chút gì hư-ngụy cầu-thả; làm một ông quan hành chính thì để xướng những chính-kiến hay, thực hành những chính-sách tốt, nghĩ những chước an dân trấp bạo, tính những đường lợi vật tế nhân không có cái lỗi ý thế lăng cùng, bác hạ mị thượng; làm một ông quan tư-pháp thì giữ cái lòng giá sạch gương trong, cầm cái pháp cân bằng thước thẳng, đè nẹt kẻ tham tra mà phù thực kẻ thiện-lương, răn trấp kẻ gian phi mà bênh-vực kẻ hèn yếu, không có cái lỗi thị phi điên đảo, đen trắng hỗn-bảo; làm một người ty-thuộc, thì sổ sách cho tinh tường, văn thư cho cẩn thận, không có cái thói dậm-dọa hống-hách, hỗ giả hổ oai; làm một người tổng-lý, thì thừa hành cho có thực-lực, biện sự cho có công-tâm, không có cái thói mọt nát sâu rỏi, gà què ăn quẩn. Ấy là cái phẩm cách riêng của các người làm quan vậy.

Sĩ là nguyên-khí trong nước, có học-vấn, có tài-năng, có đạo-đức văn-chương, có tư-tưởng kiến-thức, lấy chính kỷ chính nhân làm bảo-phụ, lấy giác dân giác thế làm kinh-luân; làm một nhà giáo-dục thì lo cho có cái mô-phạm đứng-đắn, cái qui-củ hoàn-toàn, đào-tạo kẻ nhân-tài, dẫn dụ kẻ hậu-tiến, không có cái tệ tiễn thầy bỏ túi, sống chết mặc bay; làm một nhà học-vấn thì lo cho nghiên-cứu được học-thuật, phát-minh được chân-lý, bồi đắp cái nền văn-hóa cho xã-hội, hướng-đạo cái đường hạnh phúc cho đồng-bào, không có cái xấu dở ông dở thằng, dài lưng tốn vải; làm một nhà ngôn luận thì chủ-trì cái dư-luận xác đáng, truyền đạt cái lý-tưởng kiến-toàn, bàn bạc những lẽ phải điều hay, kiểu chỉnh những đồi phong tệ-tục; làm một nhà trước-thuật thì thiệu thuật cái học-thống của thánh hiền, phát-huy cái học-thuyết của thế-giới, thâu nhặt được tinh-hoa thuần-túy, khảo cứu được phong tục nhân-tâm; ấy là cái phẩm-cách riêng của người làm sĩ vậy.

Dân là gốc nước, có trí-thức đủ để mà tự trị, có nghề nghiệp đủ để mà tự-hoạt, hiểu lẽ đoàn-thể, rõ nghĩa quốc-gia; làm một người nông thì lo mở-mang ruộng đất, khai thác núi rừng, bồi dưỡng nông-điền, cải-lương nông-chủng, làm cho lợi-nguyên trong nước một ngày một thêm phú-nhiêu; làm một người thợ thì lo phát-minh máy-móc mới, chế-tạo đồ-đạc khéo, lợi-dụng được hết vật-liệu, khai-phát được hết nhân-công, làm cho lợi quyền trong nước một ngày một thêm to tát; làm một nhà buôn thì lo cho có đủ thương-tài thương-đức, cơ sở tín-dụng cho thật vững-chãi, phương-pháp tổ-chức cho thật hoàn-toàn, làm cho lợi-lộ trong nước một ngày một thêm rộng-rãi; làm một người dân giàu thì lấy lòng thảo mà quyên-trợ vào những việc từ thiện, những chuyện công-ích, làm cho các cái sự-nghiệp công-cộng trong nước chỉnh-đốn được hẳn, thành một cái nước văn-minh rực-rỡ, vẻ-vang với nước ngoài; làm một người dân nghèo thì ăn hiền ở lành, cần kiệm sức-tích, theo luân-thường, giữ phép luật, không lừa đảo lật lọng, ăn trộm ăn cướp để tiếng xấu cho nước nhà; ấy là cái phẩm-cách riêng của người làm dân vậy.

Mỗi một hạng người trong quốc-dân có một cái trách-nhiệm, một cái nghĩa-vụ đối với nước như thế, làm trọn được cái trách-nhiệm, hết được cái nghĩa vụ ấy thì thành cái phẩm cách một người quốc dân ưu-mỹ; người nào cũng có cái phẩm cách một người quốc-dân ưu-mỹ, họp lại thì thành cái phẩm cách ưu-mỹ của cả một quốc-dân. Nếu không biết đến cái trách-nhiệm, cái nghĩa-vụ quốc-dân là gì, thì nói làm gì đến cái tiếng quốc-dân cho thêm thẹn.

T...

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 26 Janvier 1926

Tại hội đồng các quan thượng-thư nước Pháp

Tại hội-đồng các quan thượng thư họp ngày hôm nay, quan thượng-thư bộ thuộc địa có nói ngài định đem viện bảo tàng thuộc-địa học sáp nhập bộ thuộc-địa.

M. Daniel-Vincent có trình bày công việc điều đình bản giao nước thương-mại với nước Đức.

Việc tài chính nước Pháp

Theo như lời ông Herriot bảo, thì các ông phó nghị-trưởng các ông cố-kế ủy-viên, và các ông thư-ký thường-dân nghị-viện đã họp buổi sáng, để ấn-định cái chương-trình tổ-chức cách làm việc tài nghị-viện. Chương-trình ấy sẽ đệ trình các tòa tr; sự của các chánh-đoàn và hội-đồng coi việc quy tắc tại nghị-viện.

Đồng-minh với nước Đức

Bản tế trình của hội-đồng kiểm tra sứa Đồng minh, có nói nước Đức không thi-hành đã hết các khoản, nhất là về việc cảnh-sát, việc binh quyền, việc pháo-thủ, và việc hội-đồng. Hội-đồng còn phải lưu lại Berlin.

Việc chiến-tranh ở Maroc

Tướng Alí, về dân Beni-Duriguel, đã đầu hàng bắn, vì tướng ấy đã đem hết của cải để ở Fez Abd-el-Krim không được dùng của ấy nữa.

Việc ở Palestine

Báo *Daily Télégraph* được tin ở Caire nói rằng vua Nedjeb-Ibnsecond định chính-phục một phần nước Hedjaz, làm cho tướng ấy sẽ được thống quyền tất cả bán đảo Arập.

Việc nước Anh với nước Ý

Nước Anh và nước Ý nghe đâu điều-đình với nhau đã xong. Mỗ năm nước Ý sẽ phải gả 500.000 livres sterling, mà phải giả trong 62 năm mới hết.

Việc giấy bạc giả ở Hung-gia-lợi

Vì cái thái-độ của các viên-chức Hung-gia-lợi, M. Briand có gửi mệnh lệnh cho M. Clindaut sứ-thần nước Pháp ở Bucarest, khuyên quan sứ-thần khẩn khoản với chánh-phủ Hung-gia-lợi cho phép các đại-biểu Pháp đến dự lúc lục vấn những tội-nhân.

Việc nước Thổ-nhĩ-kỳ

Tại Angora, thứ dân nghị-viện đã bỏ phiếu ưng chuẩn các luật cho quốc-gia được giữ độc-quyền về việc nhập cảng đường, mứt, dầu lửa và tơ lụa. Sự mua và bán nội trong nước thì được tự do.

Nước Đức với cuộc hội-nghị thanh giảm quân bị

Nước Đức đã nhận lời dự hội đồng dự-bị cuộc hội-nghị thanh-giảm quân bị.

Việc nước Nhật bản

Bộ ngoại-giao mong rằng việc phân tranh về đường ô-xe Đông bộ Trung-hoa sẽ điều đình được ổn.

Nước Nhật không có tự ý can đường làm trung-gian, và cũng không phản kháng về việc ấy, trái ra lời-cường xét ra cần phải cùng nhau phản kháng thì không kể. Nhưng nước Nhật cũng sẽ xin lại cho đường hỏa-xa ấy chạy ngay vì là một đường cốt yếu cho sự giao thông quốc-tế, và cho việc kinh-tế của người Nhật ở Mãn-châu.

(Indopacifi)

Việc Trung-hoa

Đoàn-kỳ-Thụy chưa chịu từ chức

Đoàn-kỳ-Thụy có điện cho các tỉnh là cứ theo dân ý như thế nào làm chuẩn định. Nếu quốc-dân chưa tỏ ý thế nào thì Đoàn không chịu khinh suất từ chức.

Chính-phủ Bắc-kinh với Ngô-bội-Phu

Tiêu-diệt-Nam định ủng-hộ Ngô-bội-Phu làm chức giám-đốc quân-vụ nhất ủy-viên, và các ông thư-ký thường-dân nghị-viện đã họp buổi sáng, để ấn-định cái chương-trình tổ-chức cách làm việc tại nghị-viện. Chương-trình ấy sẽ đệ trình các tòa tr; sự của các chánh-đoàn và hội-đồng coi việc quy tắc tại nghị-việc.

Cuộc chiến-tranh Phụng-thiên và quốc-dân-quân

Quân Phụng-thiên và quốc-dân-quân hai bên vẫn đánh nhau ở miền giáp giới Sơn-đông và Trực-lệ, có nhiều trận rất kịch-liệt, nhưng chưa phân được thua.

Cái kế hoạch hòa-bình của chánh-phủ Bắc-kinh

Chánh-phủ Bắc-kinh bàn tính cái kế-hoạch hòa-bình, định cử Ngô-bội-Phu, Phùng-ngọc-Tường và Trương-tác-Lâm làm chức hòa-bình thiện-hậu-sứ ba nơi là Đông-nam, Tây-bắc và Đông-tam-tỉnh, còn Tôn-truyền-Phương thì cử làm chức tuần-duyệt-sứ Giang tô và Chiết-giang.

(Dịch báo Tàu)

Việc ở Mãn-châu

Bộ Tham-mưu có hóa đặt lại đường giao-thông, nhưng vẫn chưa có kết quả gì cả. Ở đường hỏa-xa ta nam, đường hỏa-xa vẫn chưa chạy.

Bộ Tham-mưu đã giải-tán các hội ái hữu kỳ nghệ ở miền đông-bộ Trung-hoa và đã tổng giam nhiều người về đảng cộng-sản. Sở điện-báo và các nơi yếu-địa đều do quân lính giữ, Các báo phản cộng khuyên dân nên bình-tĩnh. Ở Cáp-nhĩ-tân vẫn yên. Bọn thợ thuyền còn đợi mệnh lệnh ở Moscou.

Việc chiến tranh

Đường hỏa xa Kinh-hán bị phá ở Suklao, để ngăn trở không cho đạo quân quốc dân quân thứ hai xuống miền nam ngăn đường quân Ngô-bội-Phu. Quân của Ngô đã tới Tín-dương.

Ở Hồ-nam, quân Ngô-bội-Phu phần nhiều là thổ dân. Bọn ấy đánh đuổi bọn cộng sản người Nga và người Trung hoa. *(Indopacifi)*

LỄ NINH-LĂNG

Ngày 25 janvier 1926 quan Khâm-sứ Trung-kỳ có gửi tờ thông-tư cho các quan chủ sự các tòa sở ở Huế như sau này: Tôi xin thông-tư để các ngài biết cho rằng tang lễ đức Khải định thăng-hà định ngày 29, 30, và 31 tháng janvier này vậy tôi xin thay mặt cho hai chánh-phủ Nam-triều và Bảo-hộ mời các ngài và các quan chức thuộc dưới quyền ngài cùng gia-quyến đến dự lễ ấy theo như ngày giờ sau này:

Hồi 8 giờ ngày 29 janvier 1926 là khi lễ đi quan, đưa từ cung đưa Tiên hoàng-đế ra cửa Hiển-nhơn (cửa Nội trị). Hết thảy những vị mời đến dự lễ sẽ đứng sắp hàng theo hai bên đường dọc theo thành Nội, họp tại nơi ấy hồi 8 giờ, quan Toàn quyền, quan Khâm-sứ và tất cả các quan chức đến dự lễ sẽ thì-lễ chào Đại đức linh-xa của đức Hoàng-đế hồi ra cửa đó. Các vệ lính cũng khi ấy bình thì bi-lễ.

Nếu vào ra trong thành ngày ấy sẽ cấm đi xe ngựa, xe ô-tô rồi đến xe kéo từ cửa Thượng tế và đường chính trung ở giữa thành, chỉ cho đi từ cửa Nam (Mirador 7) là cửa gần khít cửa Thượng tứ trở con đường Huế Quảng-trị.

Hồi 8 giờ 50 ngày 31 janvier 1926 quan Toàn-quyền sẽ đến nơi Tôn-lăng Châu ê, tại nơi ấy các quan Tây và gia-quyến sẽ theo quan Toàn-phía bên tả là nơi để sẵn cho quan Tây đứng và phải đến trước là khi 8 giờ 45. Sau khi lễ thành chính-phủ Nam-triều sẽ tiết tiệc bánh rượu mời các quan Tây vị nào tây ý muốn dự.

Các thứ bàn máy chụp ảnh sẽ cấm hẳn không cho ai ngoài người dự lễ được chụp, chỉ trừ những nhà buôn làm nghề chụp ảnh mà có phép riêng của tòa Khâm-sứ cấp cho thì mới được chụp.

Suốt ba ngày lễ đã kể trên, những cờ các tòa các sở sẽ phải treo rũ cả.

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Nguyên tôi có buôn bán với một hiệu Khách, cả dầu tây thuốc bắc, tôi có chịu lại hiệu ấy hơn bốn trăm đồng, đến trưa ngày... người chủ hiệu ấy đến thu tiền để mua hàng, thì tôi có dẫn đưa giả được 200$00, hiện người chủ có biên lại vào sổ tôi vẫn lấy hàng, bắt đồ hiệu ấy lập tâm để vỡ nợ cho hiệu khác, vậy chiều hôm ấy thu tiền của tôi xong rồi tối xuống tàu trốn mất, nay tôi đi vắng mua hàng về mới biết thì ra hàng hiệu ấy vỡ nợ lắt cả hơn hai vạn đồng rồi, ông chủ trốn mất, chỉ còn những người làm công ở lại để chuyện vận hàng hóa và thu nhặt các công nợ vật để đắt tiền, mà số tiền người chủ thu của tôi lại lập tâm biên lại bằng bút mực tây biên chữ tàu, rồi về lại không biên lại vào sổ cái ở hiệu. Vậy tôi mua chịu hàng thì tôi có biên giấy gửi một cái nhà gạch vào để làm tin, đến nay người làm công hiệu ấy lại có ý làm hại tôi mà không nhận cho rằng tôi có trả 200$ ấy, mà bây giờ người chủ ấy trốn mất (vắng mặt khuất nhòi), vậy tôi có thể cứ chiếu sổ của tôi mà gửi thêm hơn hai trăm nữa để nói với công ty dầu tây ở Haiphong xin lại cái văn tự tôi đã viết trước không, vì rằng cái văn tự tôi gửi ông chủ hiệu kia lại đem ký tại công ty Haiphong?

Ấy tình đầu là thế, trong sớm tối sẽ có ông chủ dầu Haiphong, và các hàng buôn to ở các tỉnh bước ông Cảm sẽ về jah biên hiệu kia và đòi tôi phải trả số tiền sổ ra thôi.

Vậy tôi có thể cứ chiếu sổ của tôi mà trả hơn 2 trăm được không?

Hay là lại bắt tôi trả đủ hơn 4 trăm nghĩa là lại trả số hai trăm kia một lần nữa, nếu ông Cảm hoặc các hiệu to bắt tôi tôi phải làm đơn kêu tại tòa nào, cúi xin quí-báo làm ơn chỉ bảo cho thì tôi được đội ơn lắm.

LỜI ĐÁP. — Mấy ông người K. đến ký nhận 200 đồng bạc vào sổ của ông có thể chứng thực tại Tòa án rằng ông đã trả người ký rồi, vì cái tờ ký nhận cho ông, người ký vẫn còn là đại-biểu của công ty bán dầu ở Haiphong. Vậy ông chỉ còn nợ có 200 đồng nữa thôi. Khi nào ông trả nốt 200 đồng nữa thì công-ty đã bắt phải trả lại ông cái văn-tự kia chứ không giữ được.

Ph. h-L.

Tự do diễn đàn

Việc cải-lương hương-chính

Cái phương pháp cải-lương hương-chính là một phương-pháp rất hay. Nhà nước Bảo hộ thật đã hết sức lưu tâm đến cái tệ tục của dân Việt-Nam mà đem thi hành trong hết tất cả các làng. Nếu dân ta biết theo được như các ý mà làm, thì chắc là dân Việt Nam đã bước được một bước khá dài trên con đường tiến-hóa vậy. Thật thế, trong một nước như nước ta, bắn phẩn đến ba phần là ngu-dân. Bao giờ cho bọn ngu dân ấy có đủ common ngày thường biết đến quyền lợi của mình được. Muốn được thế, thì cái công-cuộc cải lương cũng là cái tực-lực rất lớn lao vậy. Ta hãy xét xem các điều ích lợi của sự cải lương thế nào thì rõ. Nói về đường hành-chính thì hương-bộ có quyền phân xử công giải-hòa những sự kiện tụng nhỏ trong dân gian, không phải đến nỗi mang mỗi đàng cho bọn thám quan, ô-lại nữa. Bớt được những sự tiêu phí phi phạn, đỡ được những khoản tiền tạp-dịch mà dân đều phải nỗi người một phần chia nhau gánh cho bọn « mọt giấy » xét nét. Nói về đường công-ích thì hương-hội có thể đem số tiền thu được trong làng mà đắp đường, đắp sá tiện việc giao thông; mà đào sông đào ngòi, mà xây cầu, xây cống, mà đắp đê đắp điều, để giúp cho việc canh-nông; mà mở mang trường công-nghệ, mà chấn hưng sự buôn bán; trong một làng khi cần cho ai ai cũng có việc làm, không đến nỗi quá nửa là người vô nghề, do thế dư thực, thì lo gì mà dân chẳng đỡ lòng nghèo. Rất nhà trường nước thấy dạy, hết trẻ con trong làng đến tuổi phải đi học, mà nghèo khó quá, cấp thêm cho giấy bút, thì lo gì sự học sẽ không phổ thông. Đào giếng lấy nước ăn xây cầu bắn rửa rày, lập nhà hộ-sinh, nhà y-viện, để giúp cho sự vệ-sinh công-cộng, thì lo gì nỗi giống sau này chẳng tốt tươi. Ấy đấy, sự ích lợi là thế. Tuy rằng ta nước vong thế cũng có điều khi viển-vông Song có được người chí hành ra làm thì ta có thể chắc rằng chỉ trong 5, 7 năm hay mười năm rồi nó có thể được mục-đích.

Nhưng than ôi! phương-pháp thì hay, mục-đích thì tốt, mà đến người mình làm thì lại biến thành ra dở, một tệ đoan rất lớn, đến nỗi có người phải ta thán là « cải ác » thì có đáng cầm tức không, đáng buồn cười không? Muốn biết cái tệ-đoan ấy ở đâu mà ra, trước hãy làm thế nào để mắt xem qua cái tệ ấy thế nào mà ta hiểu cớm tỉ ấy nhan nhản ở các làng nhà quê đó đã! Xét ra cải-lương hương-chính thi hành đã đến bốn, năm năm nay rồi, mà 100 làng đến hơn 90 làng có được việc gì. Nói về sự hành chính thì từ khi ông Chánh-hương-hội ra đời đã có xử một cái kiện nào mà công không ai thiên đến kiện, mà

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

kiện tụng ở chốn nha môn lại thêm nhiều ra, nào dân kiện hương-hội, nào hương hội trình dân, để đến nỗ quan kêu là : Cải-lương thêm bận việc quan nhiều, thật có thế. Nói về đường công-ích, thì đường sá hủy lội, cầu cống không xây, sông ngòi không khai, cách vệ nông đành bỏ bỏ. Trường học chỗ, nhà thương không, cả đến chỗ hội-đồng cũng chẳng tu sửa gì, vài ba cái giường lỏng chỏng chân như rắng rụng, tháng hai lần hộ-đồng thì họa may mới được một. Bảo rằng cải lương để bớt sự ăn uống, nào ngờ lại nặng thêm : Cái việc hiếu-hỉ cũng vẫn theo tục cũ, gặt trâu mổ lợn mời làng xóm, lại phải nộp thêm một món tiền gọi là. Bảo rằng cải-lương để bớt sự hà lạm, tiêu phí, ai ngờ lại thành một mối lợi cho bọn hội đồng chia nhau xé. Đành tiền tài xuất nhập đủ có biên vào sổ, sách, giấy má tần thận, nhưng bọn « một gà » kia vẫn phần lí trí-thức, lại vừa phẩn gan quá, nước đến chân không nhảy, lửa đến gáy không chạy, dầu chết ngay cũng tìm cách ăn được một mồng, cướm được đồng tiền mới nghe, công phép họ có cái ra chi, mà các quan phụ mẫu phần nhiều cũng mong dự phần vào cái của phi-nghĩa ấy, lại dong túng cho họ nữa, có khác gì người nói giếc gặt, dẫu có ai kêu kiện, các ngài cũng bỏ qua. Có thu mà họ chẳng vào sổ thu, không xuất mà họ cứ kê sổ xuất. Ấy ngón ăn họ là thế. Cái tệ ấc kể sao cho xiết. Bài này sẽ nói về sái tệ đoan ở đâu mà ra và ta nên sửa đổi thế nào.

Hiến ngu Lê-như-Khuê

VĂN UYỂN

Thầy đồ

Dà dại dù khôn sự đã rồi,
Hoa nào chỉ biết chữ thời thôi.
Lưng dài cũng thể anh đồ kiệt,
Áo sộ đừng khinh cái chú tôi.
Ta đã gặp thời khua mõ lưỡi,
Ai còn dại nữa gảy đàn mô.
Kron đại như kia thôi cũng đỗ.

Bình-xuyên, Trần-gia Lục.

Đi đường khuya

Thăm thẳm trông vời dặm cỏ hoa,
Ngàn mây che khuất bóng gằng tà,
Hồn theo lại lặng tình khôn dứt,
Cái bước quan-hà mới khó a!

Cảnh đồng rừng

Bốn bề bát ngát cỏ xen cây,
Tạo hóa khéo thay khéo đặt bày,
Lạnh lẽo ngàn thông thông đón gió,
Mịt mù đỉnh núi núi chờ mây,
Khăn xanh áo biếc Nùng pha Thổ,
Rừng trắng quần thâm Khách lẫn Tây
Mới biết sơn-dâm nhiều thú lạ,
Rậm ri kẻ đứa rám cùng chay.

Phỏng đá

Trơ trơ cứng bọn chất trần ai,
Câu tuyện hơn thua giữ thế ngoài
Bạn với non sông là thứ nhất?
Mỉm cười ngẫm cảnh nước đầy vơi,

Trách ai sao vội sai lời

Thệ hải minh sau trót nặng nhời,
Khối tình ai nỡ sẻ làm đôi,
Nồng-nàn chén nguyệt tình mau cực,
Lơi lả màn hoa nghĩa chóng phai,
Tiệc ngọc đậm đà cơn gió thoảng,
Duyên vàng hờ hững bóng giăng soi.
Cõi trần hà thiếu gì ai-nhân nhỉ,
Mà vội khoe khoang sắc với tài.

Phú đắc kỳ

Ấy ai ra ngẫn vào ngơ,
Để ai luống những thẫn thơ vì tình

Kìa ai đứng rực chân hiên tây,
Thấy ai lả thêm tuôn giọt lệ đầy,
Càng ngẫm càng trông tình vương vít,
Tuy cười tuy nói dạ khôn khuây,
Trông với tri-kỷ tìm đâu tá,
Mà khách non tiên tới chốn này,
Chắp nối tơ hồng sao hiềng sợi,
Ba sinh duyên nợ hẳn là đây,

Hoàng-văn-Môn

MỘT NGƯỜI ĐỖ CỬ-NHÂN HAI LẦN MÀ BỊ ĂN CẮP ĐƯỜNG

Báo *Matin* ở Pháp có đăng tin sau này :

Hình cảnh-sát mới bắt được một người tên là Prieur, 16 tuổi, cử-nhân cách-trí và văn-chương đi ăn cắp đồ được ở các xe ô-tô chạy chuyển. Ăn cắp được cái gì, lại đem bán hết ngay.

Ngày 26 novembre mới đây, người ấy lấy 15.000 cái kính của một nhà buôn. Hai giờ sau đã bán hết ngay.

Ngày 28 novembre, người ấy đỗ được một con chó bộc tiền một cái xe ô-tô chạy chuyển, đem đi bán cho một người Hoà-kỳ lấy 400 quan.

Ngày 2 décembre, ăn cắp một cái mũ-lễ giắt kim-cương rất quí.

Hai hôm sau lại lấy một cái chuồng nhốt sáu con gà, đem bán được sáu chục quan.

Mấy hôm sau, lại lấy một bộ tự-điển của một nhà trước-thuật mới mua. Khi ăn cắp tự-điển này thì thuê một cái ô-tô, chở sách đến một cái ô-tô chạy chuyển đem sách liền xe mà trốn đi. Nhưng lần này có mấy người cách sát biết, bèn theo rình, thì bắt được người ấy cùng một người đồng đảng tên là Louis Corsia. Linh cảnh-sát xét ra, thì Prieur trước đây cũng đã

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	19 độ
15 giờ	21 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ	11 $ 15
— nhì, —	10 45
— ba, —	9 45
Thóc hạng nhất, —	6 65
Ngô —	5 80

Giá bạc. — Kể từ ngày 28 Janvier 1926 giá bạc ở kho Nhà-nước định là 1 $ 28.

Hội đồng Hội chợ. — Trong kỳ Hội-đồng vừa rồi, hội-trưởng là M. Perroud có trình rằng quan Toàn-quyền đã định cấp cho hội 1.500 đồng về khoản trợ cấp năm 1926.

Ông lại đọc cho Hội-đồng nghe một bức thư của quan Công-sứ Bắc-ninh cải-chính lại cái số tiền của tỉnh ấy bản được là 10 059 $ 10 chứ không phải 5 834 $ 02 như đã nói trước.

Rồi thư-ký kiêm thủ quỹ của hội là M. Larrivé trình Hội-đồng rõ khoản tài chính của hội trong năm 1925, tiền thâu được cho 1926 là 5 7 fr 80 và 8 929 $ 51. Trong số này thì phải trả hết đi 1 060 đồng cho năm 1927 là tiền các gian bày hàng cho thuê trong hạn ba năm và đã chồng tiền trước.

Việc bàn cuối năm 1926 có nên mở hội chợ hay không thì Hội-đồng đồng thanh bàn rằng nên mở.

Ông Hội-trưởng trình Hội-đồng hai thời-gian là 31 octobre đến 14 novembre và 18 novembre đến 12 décembre để Hội-đồng chọn lấy một. Các ông hội-viên Annam nói rằng thời-gian trước nhằm vào vụ gặt thì ngăn trở cho người mua hàng nhiều, cho nên Hội-đồng định mở vào thời-gian sau là từ 28 novembre đến 12 décembre.

Ông hội-trưởng dự định khoản chi tiêu trong năm 1926 là 21 3 0 đồng, trừ ra có khoản gì chưa dự phòng được thì không kể.

Hội-đồng lại định bãi cái lệ đốt xảo thưởng tiền đi và giao cho ban trị-sự dự thảo điều-lệ cấp bằng cho những người có trí sáng kiến chế-tạo ra vật gì có ích là biết cách bày hàng của mình thế nào.

Theo lời của M. Larrivé bàn nên sơn hắc in những đường đi trong Hội chợ thì hội-đồng bàn giao việc ấy cũng việc bắn vẽ vào cửa cho ban hội-đồng quản trị xét.

Ông hội-trưởng lại trình hội-đồng rằng ông có hứa với quan Thống đốc Nam-kỳ rằng khi nào Hội-chợ Saigon mở thì ở Hanoi không mở và hội-đồng tổ chức ở đây sẽ cho các nhà công thương Bắc-kỳ tùng vào dự Hội-chợ Saigon.

Muốn biết lịch-sử ông Phan bội Châu và cái ân lừng lẫy của ông tại Hội-đồng đã-hình mới rõ thì nên xem quyển sách của báo *Trung Bắc-tân văn* đã xuất bản, có biên chép đủ lời tranh biện và các lời biện thuyết xét ra, thì Prieur trước đây cũng đã

Nhưng lời tranh biện và những lời biện thuyết ấy duy có báo *Trung Bắc-tân-văn* là biên được hết.

Giá bán một quyển 12 xu.

Recommandé thì gửi thêm 8 xu là hai báo.

Mỗi quyển trang đầu có một cái ảnh ông Phan-bội-Châu.

Mua buôn và mua lẻ hỏi tại nhà in báo *Trung Bắc tân-văn.*

BÁN ĐẤT CHIA RA TỪNG LÔ MỘT

Mặt ngoài trông ra những phố Reinach và phố Riquier về con đường Gia-long.

Hỏi tại số 77 đường Gia-long, từ 12 đến 14 giờ và từ 17 đến 18 giờ. 5.532

HIỆU BÁO-CHẾ :

CHASSAGNE

59, Rue Paul-Bert, Hanoi

Có bán đủ cả các thứ thuốc

NÊN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở ĐÂY 3002

TRUNG BẮC HỌC HIỆU

校學北中

22, phố Nhà-thờ (rue G. Lamblot) Điện-thoại số 150

HIỆU-TRƯỞNG: **PHẠM HUY-LỤC**

Là trường tư-thục của báo Trung-Bắc-Tân-Văn mở ra có đủ năm lớp Sơ-học kiêm-bị, dạy theo như chương-trình nhà nước, nhưng chú trọng nhất về Pháp-văn và Quốc-văn.

Học-phí lấy nhiều hơn các trường khác là vì nhà học lịch-sự và sạch-sẽ không kém gì các trường nhà nước và mỗi thầy học chỉ dạy 25 học-trò trở lại. Hễ quá số ấy thì lại mở thêm lớp khác. Các thầy học kén toàn những người sành nghề cả.

Buổi tối có lớp học riêng chuyên dạy những học-trò đi thi bằng Sơ-học Pháp-Việt và thi vào các trường Cao-đẳng tiểu-học.

Giấy xin học gửi đến Trung-Bắc Học-hiệu 22 phố Nhà-thờ, Hà-nội.

Chẳng đậu tại các phố Annam. — Phòng vệ sinh tỉnh Đốc-lý vừa rồi một ông thầy thuốc đi chẳng đậu tăng nhà trong các phố Annam mà không lấy tiền. Vậy tòa Đốc-lý đã tư cho các ông trưởng phố và các ông thân-hào nên bá cáo cho nhân dân biết mà chẳng đậu.

Không phải đâu Thi. — Từ khi có tin đồn rằng người [illegible] phụ bếp ở tàu « Tây-xương » [illegible]nh là đầu Thi lấy lẽ một ông huyện, thì các tay làng chơi xe ra thương tiếc lắm, mà các chị em các xóm cũng phải ghé sự. Nhưng cứ như tin ở Nam-định vừa mới gửi lên thì đầu Thi hiện lấy còn sống, vậy thì vẫn chưa ai biết người bị hại là ai, mà kẻ giết người là ai.

Cứ như lời cung khai hôm 22 janvier của hai thằng quít làm ở dưới tàu thì hung thủ chính là tên mại-bản phụ Tam-tan-sang tức Á-Lầm mà tên Song-ký tức Chú-ký cũng có can vào việc ấy, nhưng đến hôm 26 janvier thì chúng lại phản cung và nói rằng hôm trước vì sợ hãi cho nên khai liều thế.

Hiện hai tên khách Á-Lầm và Chú-ký đã được tạm tha, còn hai tên quít này lại phải bắt giam vì khai mỗi lúc một khác.

Sau này được tin gì mới lại xin đăng tiếp.

Hội xe đạp — Đáng lẽ chủ nhật trước có cuộc đua ở trên trường xe-đạp, nhưng vì trời mưa, cho nên lại hoãn đến chủ-nhật 31 janvier tới 14 giờ 30.

[illegible] công cộng chúng tôi hai nhà lực sĩ Marc và Demarcelle đã đi xe đạp từ Hà-nội vào Saigon mới rồi là cuộc chưa bao giờ từng có ở Đông-dương này. Đường đi của hai người tính ra vừa 1800 kilomètres.

NHƯỜNG LẠI VÌ ĐI XA

Một cái cửa hàng buôn bán (Fonds de Commerce) ở giữa thành-phố Hanoi.

Hỏi lại bản-quán. 5.529

Tại hiệu BÁO CHẾ MONIÈS có bán :

CHLORATE DE POTASSE dùng làm phẩm.

L'ALUN de CHROME dùng để [illegible] da.

ACIDE FLUORHYDRIQUE dùng để đắc thủy tinh.

CARBONATE D'AMMONIAQUE et VANILLINE dùng cho các hàng thành ở [illegible]. 3010

Một tin mừng cho các nhà muốn biết luật. — Bản quán vừa tiếp được thư của quan phó Binh-lương, *Adjoint de la Bâtie*, hiện ở bên Pháp, nguyên giáo-sư trường Cao-đẳng ban Pháp chính, cho phép bản báo hạ giá mấy bộ sách luật của ngài soạn toàn bằng tiếng Pháp cả.

Quốc-tế công pháp (*Droit international public* trước giá 3 $ 00, nay hạ giá 2 $ 00; Quốc tế tư pháp (*Droit international privé*) trước giá 3 $ 00, nay hạ giá 2 $ 00; Hàng-hải pháp lệ (*Droit maritime*) trước giá 3 $ 00, nay hạ giá 1 $ 50 và Thương-luật học (*Droit commercial*) trước giá 4 $ 00, nay hạ giá 3 $ 00.

Mấy bộ sách luật này, bản tại bản-quán. Tiền cước gửi đi các tỉnh, tính ngoài.

Lại mới bức thư của ông Phan-bội-Châu. — Nhờ quí-báo làm ơn đăng vào báo cho mấy hàng này :

Mấy hôm nay, tôi có tiếp được nhiều bức thư gửi về hỏi bài tu chỉnh của tôi. Tôi xin trả lời rằng bài tuyên ngôn ấy tôi viết bằng chữ Hán, còn Quốc-ngữ và chữ Pháp là những bài người ta dịch ra.

Nay kính thư
Phan-bội-Châu

Ai tin. — Ông Khiếu-tam Lễ, tuần-phủ Quảng-bình, nghỉ dưỡng-bệnh tại quí-quán ở Nam định đi, mấy tháng nay, vừa lại thế ngày 25 vừa rồi, đến ngày 29 janvier sẽ cất đám.

[illegible] chị hai ông Ngài và chị buôn cùng quí-quyến.

Hội nhỏ than Đông triều ở Uông-bí cần dùng người thầu khoán về việc làm đường sắt, hầm mỏ than, mỏ đá v. v. 5.534

CÁC RẠP CHỚP BÓNG

Kính cáo các ông chủ rạp chớp bóng và các nhà chiếu ảnh dong các nơi, biết rằng, ở nhà chớp bóng « Cinéma Tonkinois » 13, phố hàng Quạt, Hà-nội, có bán và có cho thuê chương trình rất đẹp, rất hay giá rất phải chăng.

Muốn hỏi thêm điều gì xin viết thư đến. 3009

Việc cho thuê sách ở các học-đường. — Trong mấy trường học Pháp và Pháp-Việt, các gia-quyến học-trò số thì lối tiền sổ con trẻ các sách học, bắt cứ là lưu học-sinh, hoặc là tại ngoại học-sinh, theo giá đồng niên như sau này :

Các trường Pháp

Ban Sơ-học: lớp Đồng ấu,	
Dự-bị và Sơ-đẳng. . .	1 $ 00
lớp Trung-tiểu và Cao-đẳng	2, 00
Ban Cao-đẳng tiểu-học và ban Thành-chung. . .	5, 00
Lớp Sư-phạm	8, 00

Các trường Pháp-Việt

Ban Cao-đẳng tiểu-học. .	3 $ 00
Ban Trung-học.	4, 00

Trong các trường Pháp thì số tiền ấy phải nộp một nửa vào ngày 15 septembre và một nửa vào ngày 15 janvier trong mỗi năm.

Vả lại, ai mượn sách, lại phải ký quĩ trước một số tiền ngang với số tiền tính sách ấy trong một năm, để phòng khi sách mất, hay đánh mất, thì lấy tiền đó mà đền. Số tiền ấy mỗi cuối năm đem nộp giá sách, thì nhà trường sẽ hoàn lại cho cha mẹ học-trò.

Lời cảm ơn. — Chúng tôi xin kính lời trân-trọng cảm tạ các cụ, các ông, các bà, đã có lòng chiếu-cố cho đến phúng và đi đưa đám thảo-phụ chúng tôi là :

M PHẠM-NGỌC-THÚY

Tuổi hàn lâm-viện điển-bạ
Lúc sự tòa Nam-án Lai châu

tạ thế tại Hà-nội, ngày 26 Janvier mới rồi. Trong lúc bối rối, hoặc có điều lầm lỗi, xin các cụ, các ông, các bà thượng-thứ cho.

Cẩn tử : Phạm-văn-Thọ
secrétaire à la Direction des Finances chargé d'affaires

Các thầy thuốc bắc xứ ngạch binh. — Theo như chỉ-dụ quan Giám quốc ngày 17 décembre 1925, thì ngày điều thứ 7 trong chỉ-dụ ngày 21 Janvier 1916 sẽ đổi lại như sau này :

Điều thứ 7. — Phàm các học-sinh các trường trước bằng tốt nghiệp thì có thể được bổ làm thầy thuốc bắc [illegible] binh (*officiers de santé*) ở trong các hàng quân đội xứ và các bệnh viện xứ mình.

Các viên ấy chiếu theo hàng các bác sĩ quan và sĩ-quan bản xứ. Các thể thức tuyển bổ và thi sẽ do chỉ dụ quan Giám quốc chiếu theo tờ trình của quan Binh bộ và thuộc-địa bộ thượng thư.

Giới thiệu sách mới. — Số Kinh-tế Đông-pháp (*Direction des Affaires Economiques*) vừa mới xuất bản một quyển *Đông dương Kinh-tế niên kỷ* (*Annuaire Economique de l'Indochine*) chép đủ những tin rất cần và các việc công nghệ lớn ở Bắc-kỳ và phía bắc Trung-kỳ. Lại có những bản đồ về nông sản, khoáng-sản, vân vân, của sở Địa-đồ làm rất tinh tường. Đây mới là quyển thứ nhất, còn quyển thứ hai sẽ xuất bản sau, vì việc soạn một bộ sách này là việc khó khăn, sở Kinh-tế không thể cùng một lúc mà soạn cho cả năm xứ được. Mong rằng nay mai lại được đọc nốt quyển thứ hai.

Có mấy tên quân mới về hàng bẩm rằng :

— Vua *Khiết-đan* đã chia quân ra ba đường, chỉ độ ngày mai thì kéo đến đây.

Đỗ uy nghe được tin ấy, có ý lo-sợ, liền họp các tướng, để cùng thương-nghị mưu kế *Lý thế-trân* nói:

— Hoàn *Mỗ toán-tiết Đông quân ở An dương* chỉ đợi ngày giá tới rồi, mới chịu tiến đánh. Ngày nay quân giặc đã gần đến *Dương-thành*, quan nguyên soái chia cả trong trách của triều-đình, có lẽ nào lại để việc tranh-chấp đợi ngày giá hay sao. Ấn là chúng ta nếu liều chết đi báo ơn triều-đình vậy.

Đỗ uy nghe lời, liền thì truyền lệnh sửa soạn quân-mã, để đợi quân *Khiết đan* đến. Mờ sáng hôm sau, quân *Tấn* còn đang giăn trận, thì trông thấy quân *Khiết đan* lần lần kéo đến, một vùng sát khí, sắc hay phấp phới, náy kín vùng quanh.

Lý thế trân đem mắt ra ngó kỹ-binh tiến ra, vừa gặp tướng tiên-phong quân giặc là *A thốt lỗ* đang thúc quân đuổi đánh *Hoàng-phủ ngộ* cùng *Mộ dung ngạn-xiêu*.

An thắm kỳ quát to lên mà xông vào đánh, chém chết được *A lỗ-thốt* ở dưới chân ngựa, phá tan quân *Khiết-đan*, cứu được *Hoàng-phủ ngộ* và *Mộ dung-ngạn xiêu*.

Hai người vẫn-kiến *Mã toán tiết*, thuật hết những việc cùng quân giặc giao-chiến và nói :

— Ngày nay khí thế quân giặc đang mạnh, ta chỉ nên cố thủ, chớ có ra đánh.

Một người nghe nói đều lấy làm phải, mới càng nhau đứng cách cổ-thủ. Các cửa-thần nghe được tin ấy, tâu với *Tấn chúa*. *Tấn-chúa* truyền lệnh triện-tập quan nhà các đạo, để nghị giải thân chinh.

Lại nói chuyện vua *Khiết-đan* thấy trận đánh ở *Du lâm điếm*, tổn mất hai viên đại-tướng, tức không bằng lòng. *Triệu diên thọ* tâu rằng :

— Thắng bại là việc thường của nhà binh. Và quân họ cũng có chết hại nhiều người, hà tất ta phải tức giận. Ngày nay nghe nói *Tấn-chúa* mới giết thân-binh, bỏ-ha nên đem quân sang đánh *Kỷ châu*, cướp lấy lương-hảo để phòng về việc quân-dụng.

Vua *Khiết đan* nghe lời, liền cho những quân bên yếu, đem các loài trâu dê đưa đến chân thành *Kỷ châu* trước, lại một mặt sai tinh-binh mai phục ở phía sau để đợi khi quân trong thành kéo ra thì xông đến mà đánh.

Quan thứ sử ở *Kỷ châu* là *Thẩm mãn* trông thấy quân *Khiết đan* kéo qua dưới chân thành, với vàng phát binh ra đánh. Bỗng nghe thấy tiếng súng nổ, quân mai phục của *Triệu-diên-thọ* đã xông vào chiếm lấy chân thành, quân *Kỷ châu* ở ngoài, không vào được nữa.

Triệu diên-thọ lại thúc quân đánh gấp, trông thấy *Thẩm mãn* ở trên mặt thành, mới phóng ngựa đến gần, dụ mà bảo rằng :

— *Khiết-đan* đại-quốc đã đem quân tới đây, nhà ngươi muốn sống, nên mau mau đầu hàng đi, nếu không thì khi thành kiên tương phá, thấy giờ dẫu xin đầu hàng, cũng không được nữa.

Thẩm mãn quát to lên mà mắng rằng :

— Cha con *Triệu Tức* quân kia chỉ vì thất thế, phải đem thân làm giặc, ngày nay dắt dân chó đê về xứ làm hại nước nhà, đã không biết thẹn lại xấn-xổ, lại còn dám đến mắt kiêu-ngạo, đã chẳng nghĩ làm sao! *Thẩm mãn* này dẫu đến khi cung gãy tên hết, cũng đánh liều chết để báo ơn vua, quyết không bắt chước những phường phản-tặc vậy.

Triệu diên-thọ nổi dậy xin lặng, không nói câu gì. Ngày hôm sau, thành *Kỷ châu* bị phá, *Thẩm mãn* tự đâm cổ mà chết. Vua *Khiết đan* đã chiếm được thành *Kỷ châu*, quân *Kỷ châu* xin hàng, cả thảy hơn hai nghìn người.

Vua *Khiết-đan* lại sai người dò-la tin-tức *Tấn chúa* thì chúng về báo rằng :

— Hôm nay *Tấn-chúa* ở *Ngư giá* đi đến *An dương*, đang đắc-hãn tán đạo quân-mã tăng đường lên mau, còn cách *Kỷ châu* chừng chẳng xa bao nhiêu nữa.

Vua *Khiết-đan* nghe báo, truyền lệnh cho *Triệu diên thọ* đem 5 vạn mã quân đi đường *Bạch cân*, *Triệu-diên-thọ* đem 5 vạn mã-quân đi đường *Thái-châu*, còn mình thì tự đem đại-binh cùng *Thái-sư ân* đi đường *Bạch phố-bộ*, để cùng hợp cả ở *Bình châu*. Bọn *Triệu-diên-thọ* được lệnh, chia quân đi ngay.

HỒI THỨ X

Lại nói chuyện tướng bản *Tấn* là *Đỗ uy* đem quân các đạo đến hội họp cả ở *Dương-thành* và sai người đi do-thám quân *Khiết đan* đóng tích những thế nào.

Một hôm có người vào báo rằng :

— Quân *Khiết-đan* đã chia ra làm ba đường, chỉ độ ngày mai thì kéo đến đây.

Đỗ uy nghe được tin ấy, có ý lo-sợ, liền họp các tướng, để cùng thương-nghị mưu kế *Lý thế-trân* nói:

— Hoàn *Mỗ toán-tiết Đông quân ở An dương* chỉ đợi ngày giá tới rồi, mới chịu tiến đánh. Ngày nay quân giặc đã gần đến *Dương-thành*, quan nguyên soái chia cả trong trách của triều-đình, có lẽ nào lại để việc tranh-chấp đợi ngày giá hay sao. Ấn là chúng ta nếu liều chết đi báo ơn triều-đình vậy.

Đỗ uy nghe lời, liền thì truyền lệnh sửa soạn quân-mã, để đợi quân *Khiết đan* đến. Mờ sáng hôm sau, quân *Tấn* còn đang giăn trận, thì trông thấy quân *Khiết đan* lần lần kéo đến, một vùng sát khí, sắc hay phấp phới, náy kín vùng quanh.

Lý thế trân đem mắt ra ngó kỹ-binh tiến ra, vừa gặp tướng tiên-phong quân giặc là *A thốt lỗ* đang thúc quân đuổi đánh *Hoàng-phủ ngộ* cùng *Mộ dung ngạn-xiêu*.

An thắm kỳ quát to lên mà xông vào đánh, chém chết được *A lỗ-thốt* ở dưới chân ngựa, phá tan quân *Khiết-đan*, cứu được *Hoàng-phủ ngộ* và *Mộ dung-ngạn xiêu*.

Hai người vẫn-kiến *Mã toán tiết*, thuật hết những việc cùng quân giặc giao-chiến và nói :

— Ngày nay khí thế quân giặc đang mạnh, ta chỉ nên cố thủ, chớ có ra đánh.

Một người nghe nói đều lấy làm phải, mới càng nhau đứng cách cổ-thủ. Các cửa-thần nghe được tin ấy, tâu với *Tấn chúa*. *Tấn-chúa* truyền lệnh triện-tập quan nhà các đạo, để nghị giải thân chinh.

Lại nói chuyện vua *Khiết-đan* thấy trận đánh ở *Du lâm điếm*, tổn mất hai viên đại-tướng, tức không bằng lòng. *Triệu diên thọ* tâu rằng :

— Thắng bại là việc thường của nhà binh. Và quân họ cũng có chết hại nhiều người, hà tất ta phải tức giận. Ngày nay nghe nói *Tấn-chúa* mới giết thân-binh, bỏ-ha nên đem quân sang đánh *Kỷ châu*, cướp lấy lương-hảo để phòng về việc quân-dụng.

Vua *Khiết đan* nghe lời, liền cho

Số 23

Nam-Tống Phi-Long

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Khi quân giặc đánh giáp tới nơi, sự thế rất nguy-cấp, tôi người nhà của *Hoàng-phủ-ngộ* là *Đỗ trí mẫu* thấy vậy, vội-vàng lấy con ngựa của mình đang cưỡi nhường cho *Hoàng-phủ-ngộ*.

Hoàng-phủ-ngộ nhờ có con ngựa ấy, mới không đến nỗi bị lại. Đến khi ngẩn đầu trông lại thì *Đỗ trí-mẫu* đã bị quân giặc bắt mất rồi.

Hoàng-phủ-ngộ than rằng :

— *Đỗ trí mẫu* thật là nghĩa sĩ, biết sức chả trong lúc hoạn-nạn. Bây giờ lại bị giặc bắt, ta há nên bỏ mà không cứu.

Hoàng phủ-ngộ lại cùng *Mộ-dung-ngạn-xiêu* hai người cùng trăm người xông vào trong vòng quân *Khiết-đan*, cứu lấy *Đỗ trí-mẫu* đem về.

Vua *Khiết-đan* truyền lệnh cho các tướng-sĩ: hễ ai bắt sống được hai viên tướng của quân *Tấn* thì sẽ có trọng thưởng. Tướng-sĩ nghe lệnh, ai nấy đều cố sức tiến đến như vậy quân *Tấn*, ngựa chạy như gió, tên bắn như mưa, quân *Tấn* bấy giờ chết mất quá nửa.

Hoàng-phủ-ngộ và *Mộ dung ngạn-xiêu* bảo nhau rằng :

— Chúng ta phải liều chết để mà báo nước, chớ nên bỏ chạy.

Bấy giờ ngày đã mờ tối, mà hai người vẫn còn cố đánh không lui. *Mã toán-tiết ở đất An dương đợi mãi* không thấy bọn *Hoàng phủ ngộ* về, rất lấy làm kinh-ngạc.

An thắm-kỳ nói :

— Hai người ấy quá hẹn đã lâu lắm rồi, mà chưa thấy về, nếu ta không đem quân đi cứu-viện thì tất có sự biến-cố, vậy ta nên phải mau mau đi ngay.

Trương-lãng ân nói :

— Nếu quân giặc kéo cả đến đây thì bọn chúng ta cũng khó lòng mà đương nổi. Nay thường quân bỏ ra thường đem quân đi, khác nào như người đưa thịt vào miệng con hổ đói, cũng chẳng khác gì vậy.

An-thắm kỳ nói :

— Thành bại đó là việc trời. Vạn-nhất không đánh được thì ta cũng nên cùng nhau sinh tử một tiếng. Ngày nay sự thế đã đến thế này, giết-sử này có điều gì, chúng ta còn mặt mũi nào mà trông thấy thiên-tử nữa.

An thắm-kỳ liền đem hơn một nghìn quân bản-bộ, lội qua sông mà đi. Khi sang tới nơi, vừa gặp tướng *Khiết-đan* là *A tốc lỗ* đang thúc quân đuổi đánh *Hoàng-phủ ngộ* cùng *Mộ dung ngạn-xiêu*.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chú Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

CẢI CHÍNH :

Trong tờ quảng-cáo của hiệu thuốc CHASSAGNE hôm qua có in nhầm, xin cải-chính lại :

Các người đến mua thuốc từ hôm nay (15 tháng chạp) đến mồng 9 tháng giêng đều có quà tặng cả.

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ neo.
15 chân kính
Mặt và kim có chất dạ quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11$50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
● 39, Phố Paul Bert, — HANOI

3011

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc :

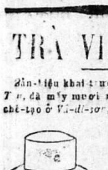
ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất : Santalol
chất : Salol
và chất : Uroformine

Giá 1$80 một hộp 3001

TRÀ VINH-MẬU

Dân-biệu khai-trương ở Quảng-Châu-Loan Tân, đã mấy mươi năm nay, có một chuyên-chế-tạo ở Vĩ-đi-sơn, chọn các thứ trà đặc-xuất thượng-hạng tại trong nước tới cần thư liên-tâm, ô-long và thủy tiên, vân vân, công-nghệ bí-truyền đặc-chế, xa gần ai cũng biết tiếng.

Mới đây lại phát-minh một thứ trà liên-tâm nhỏ có nắp, gọi là « SONG HỈ CHÍNH THẤT DANH-TRÀ » công-dược nhiên qui khách hoan-nghênh. Nay xin đem những đặc-sắc riêng của trà VINH-MẬU đăng báo, để quí-khách thường trà không đến nỗi mua lầm.

Các chi-điểm bán trà VINH-MẬU :
Nam-định : phố Khách, số 141.
Hà-nội : phố Hàng-ngang, số 2.
Hải-dương : phố Khách, số 14.

3018 *Vinh-Mậu kính cáo bạch.*

MỘT DỊP HIẾM CÓ

Giảm giá 20 %

Bán hết xe cao-su (săm, lốp) bất kỳ cỡ, chục, rayons, jantes, alum inum, và các đồ phụ tùng để làm xe cao-su.

Hàng thực tốt
giá thực rẻ

Quý khách chiếu cố-xin mời đến hiệu ĐỨC-LONG, 20, phố Mã-Mây, Hanoi.

3011

Dépuratif Ribal

Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền : **1$30**

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng-độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền : **0$80**

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
34, phố Paul-Bert, Hanoi

30 3

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì về tờ báo thì hãy biên-thư cho hiệu-quán, đừng có bỏ tiền ở tờ giấy gói báo, hoặc là giấy cho bản-quán cái giấy quán ấy, để cho quán-lâm để tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên vẫn tắt hoặc thảo qua, không sao đọc được, thành ra chúng tôi bản quán không biết là mà trả lời.

Cái nạn ô-tô rất ghê-gớm. — Sáng chủ nhật vừa rồi, một chiếc ô tô, hiệu Citroën, có ba cỗ ô ngồi, do M. Collet cầm máy, trong xe có cô tí-fu-nữ là Melle Lavergne, M. Riccò Fenes và M. Louveau là lính-tang bác-sĩ Louveau ngồi. Xe ở Hà-nội định đi chơi sang Đáp-cầu, khi tới chỗ kilomètre 12 gần ga Yên-viên thì M. Louveau không biết vì xe chết hay vì đua chơi, đứng ra ngoài chỗ bộc lên xe; chẳng may trượt chân ngã bắn ra đập phải cây vải gần đường. M. Collet ngồi trong xe thấy thế, liền nhảy nổ ra để cứu bạn, thì chẳng may xe lật đổ xuống, người ngồi trên đều bị nặt nề ra ngoài. M. Louveau thì bất tỉnh nhân sự, ống chân phải gãy làm ba đoạn, đầu bị nhiều thương rất nặng; M. Fenes thì tai bên hữu sứt ra và mặt cũng bị nhiều thương tích lắm; Melle Lavergne cũng bị nhiều thương ở mặt.

Ngay khi ấy may có chiếc xe hàng qua, đó liền dừng lại chở những người bị thương về nhà thương Đồn-thủy điều trị; nhưng vừa tới nơi thì M. Louveau đã tắt nghỉ, không cứu được.

Duy có người cầm máy là M. Collet là không việc gì thôi.

Chỉ ô tô ấy bị hỏng tan tành.

MUỐN BÁN VÌ ĐI XA

Xe ô-tô « Le Zèbre » 10 mã-lực, năm chở ngồi, 100 km. hết 8 l., còn mới, giá 745 đồng. Hỏi tại : 109 Bd Gambetta, Hanoi. 5.538

Một phim ảnh mà An-nam mình nên xem

LE HARPON. — Tấn náo-kịch ở bể

ĐẠI CUỘC ĐÁNH CÁ VOI Ở BỂ

Rất Hung-dữ

Từ xưa đến nay chưa có phim ảnh nào chụp khó-khăn và công-phu như phim ảnh này

CHIẾU TẠI :

Rạp CINÉMA PALACE

Trong một tuần lễ :

Từ thứ tư 27 Janvier đến thứ ba 2 Février 1926

3.008

Nạch quan lại. — M. Nguyễn-Bách, tri huyện Văn-giang (Bắc-ninh), được phép nghỉ 20 ngày.

M. Nguyễn-ngọc Phổ, thông-phán hạng nhì, trợ tá phủ Từ-sơn, nay bổ quyền huyện Văn-giang.

M. Nguyễn-đình-Thọ, tri-châu Văn-bàn (Yên-bái), được nghỉ phép mất tháng, lĩnh nửa lương.

M. Hà-công-Ngọc, tri-châu Châu-mai (Hòa-bình) được phép nghỉ 12 ngày.

M. Hà công-Tâm, phó tri-châu châu-Mai, quyền chánh tri-châu châu ấy.

Tháng cũ mật. — Tên Nguyễn-văn-Các 29 tuổi, nhà ở Thế-giơ (tỉ thứ bảy) ăn cắp một cái vòng bạc của một người qua đường; tên Vương-Tích 30 tuổi, ở Ô-chợ-dừa ăn cắp sáu cái khuy vàng của cô Nguyễn-thị-Hai ở hàng Bạc số 75; tên Trịnh-văn-Tinh 32 tuổi, Đặng-văn-Toàn 35 tuổi và Nguyễn-văn-Thân 24 tuổi cùng làm ở hiệu Vũ-văn-An ăn cắp ba mảnh satin giá đáng 60 đồng của hiệu ấy thì nay đều đã bị bắt để xét hỏi.

Theo giấy ủy quyền của quan Dự-thẩm Hà-nội, sở mật-thám đã cho xét hỏi việc tên Vũ-văn-Cách can phạm làm giấy bạc giả năm đồng.

— Theo lệnh quan Biện-lý, sở mật-thám đã cho xét lại việc tên Nhân bị kiện là đi lừa đảo.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Cuộc đua ngựa. — Đến chủ nhật 31 janvier này đúng 2 giờ chiều tại Haiphong có cuộc đua ngựa là lần thứ bảy trong vụ này.

Thuyền đâm chết người. — Sở cảnh sát đã làm biên bản về việc đâm một chiếc thuyền chở than ở Quảng-yên. Nguyên chiếc thuyền ấy có bảy người ngồi đi ở địa hạt Quảng-yên thì bị một chiếc thuyền khách đụng phải. Cứ như lời khai của mấy người sống sót thì thuyền khách có vớt được bảy người ấy lên đất vào một ngàn, được chừng một giờ thì chúng lôi từng người ra một mà vứt xuống bể. May có một chiếc thuyền ta qua đó lúc bấy giờ với được ba người đưa về Cát-hải, còn bốn người kia thì chết đuối mất.

Việc khai sinh. - Sở cảm vừa làm biên bản phạt Trần-văn-Kiêm làm thư-ký và Nguyễn-thị-Hai, vô nghề-nghiệp, nhà ở Chợ-con phạm điều luật 346 là không khai sinh cho trẻ đúng hạn.

Tháng cả mật. — Trần văn-Khế, làm nghề vận tải ô-tô qua Haiphong có đơn thưa tên Phúc để đi trốn lấy của mình hứa chọc đồng bạc và quần áo đáng giá 8 đồng.

M. Hoàng-v-Hạ làm cai khán hộ, nhà ở phố Mezi trình mất trộm quần áo và đồ vặt đáng giá 29 p. 50

Những tên sau này đã bị bắt tống giam để giải vào tòa án nghị tội.

Ng-v-An tức Mè, 30 tuổi, và Phạm-An tức Công 30 tuổi và người nghiệp, vô gia-cư, can tội ăn cắp quần áo đồ vật và du đãng; Đỗ hữu-Trí và Hoàng-văn-Nội tức Nhâm, tức Ng-v-Chung, tức Lê-v-Kế, 30 tuổi, vô nghề nghiệp, vô gia cư can tội ăn cắp cũng cả.

Sở Mật-thám vừa cho lại nhà bắt hỏi một người bị thưa là ăn cắp quần áo đáng giá 70 đồng để làm biên bản đệ sang tòa án.

Nạn ô-tô. — Vừa rồi ở đường Đồ-sơn có xảy ra cái nạn ô-tô thì ngày hôm qua sở cảm đã cho xét hỏi theo tờ sức của tòa án số 287.

Việc khám rượu và nước mắm. — Mấy hôm nay sở cảm phái người đi lấy những mẫu rượu vang và nước mắm để feom về phân chất.

PHỦ TIẾP

Bắt được một tên kẻ cắp. — Có tên kia giả làm thợ cạo vẫn có tiếng đi lừa và ăn cắp các chợ vài tháng tới, hôm vừa rồi lại thấy nó đặt cái hòm thợ cạo một chỗ, rồi đi lùng khắp chợ Phúc-tợ thì bị sở Cảm bắt về giữ ở sở đến chiều đuổi về nguyên quán. Người ta nói rằng nó hay mang túi và nhất là lúc nào nó cũng có một hai đồng bạc ở trong túi, phiên chợ nó đến các hàng người đàn bà đương có người mua bán tấp nập, hỏi đổi giúp nó một đồng bạc lấy mười hào đưa cho nó, khi nó đếm lại không rõ nó làm nhanh đến thế nào mà một hào đã chạy vào trong tay áo, nó kêu to rằng thiếu mất một hào, hoặc có lần nó giữ một đồng 2 hào, người đổi ngẫn người ra, đợi xem lại thì thiếu thật, tưởng là đếm nhầm, có người đã khám nó, chẳng thấy gì thì ra lúc nguy tay lên đồng bạc hào kia đã chui vào cái túi áo con dưới nách nó. Xong rồi nó lại đem bạc hào ấy vào đổi các lại cho hiệu. Cứ như thế các phiên chợ nó lừa với lại ăn cắp được biết là bao nhiêu. Chỉ tiếc rằng những người mách tin này chậm quá cho nên sở Cảm chẳng không để ý bắt quả tang nó được. Hình dong thằng này cao độ 1 m 60, tóc xén ngắn mà dễ nhận nhất là bên má tay phải nó có vết đau trắng nhạn, bà con ta cẩn thận thấy phải nên đề phòng.

NA CHAM

Không đề không xét. — Mới rồi ở đây có xảy ra một việc đáng thương tâm, ai nghe thấy cũng phải cầm giận kẻ tàn nhẫn vô nhân đạo. Số là có hai vợ chồng người Khách kia sang đây buôn bán ở phố Thất-kê đã trở nên ông bà chủ hiệu con con, nhưng hiềm vì đường tử tức hãy còn hiếm hoi, nên mới nuôi một đứa con trai cũng người Tàu để toan bề kế-tự, thế mà ai ai cũng phải rủng mình về cách đối-đãi cay chua với thằng bé đáo. Số là có hai vợ chồng người Khách kia sang đây buôn bán ở phố Thất-kê đã trở nên ông bà chủ hiệu con con, nhưng hiềm vì đường tử tức hãy còn hiếm hoi, nên mới nuôi một đứa con trai cũng người Tàu để toan bề kế-tự, thế mà ai ai cũng phải rủng mình về cách đối-đãi cay chua với thằng bé đáo. Số là có hai vợ chồng người Khách kia sang đây buôn bán ở phố Thất-kê đã trở nên ông bà chủ hiệu con con, nhưng hiềm vì đường tử tức hãy còn hiếm hoi, nên mới nuôi một đứa con trai cũng người Tàu để toan bề kế-tự, thế mà ai ai cũng phải rủng mình về cách đối-đãi cay chua với thằng bé đáo.

Sáng hôm 15 tháng chạp ta, thằng bé dậy sớm, đi ra ngoài đường chơi, thấy có người bán kẹo, nó đứng lại xem, rồi lấy trộm một cái kẹo bỏ vào mồm. Bà chủ trông thấy, chạy ra đánh nó một trận nên thân, rồi bắt nó phải quỳ ở giữa sân, lấy dây thừng trói hai tay nó lại, treo lên cây cột nhà, đánh nó thêm một trận nữa, rồi bỏ đói nó cả ngày hôm ấy. Đến chiều, thằng bé đói quá, kêu khóc ầm lên, bà chủ lại đánh nó một trận nữa, rồi lấy dây thừng treo cổ nó lên để đối thì đổ sang cái ngõ chứ thỉnh thoảng cũng chẳng chuyển, nên phải tức tốc cùng nhau đi báo quan. Khi quan Đại-lý và quan tri-châu sở tại đến khám hãy còn thương thấy chú thím bánh-bánh, mà cứu bé khốn-nạn kia hồn đã lên về chín suối. Quan Đại-lý tức hạ thằng bé xuống cho mang đi nhà thương phụ được, còn chú thím đã phải tống giam để hậu xét.

Tàn nhẫn quá, có lẽ không để nên không xét chăng.

Nghỉ phép. — M. Ng-kinh Dinh, thư-ký hạng nhì, ngạch công-chính ban hồn-xa, sẽ đi đo gare Nhatrang, được nghỉ 10 ngày lĩnh cả lương.

Bãi chức. — M. Ng-văn-Long, thư-ký tập sự factotum Nacham, bị bãi chức vì đã có lỗi nặng trong khi làm việc.

Sở Thương-chính đã mở rộng. — Vì việc giao dịch ngày một mỹ mang và kho đạn có bề chật hẹp, nên sở Thương-chính đã thiên ra gần sở Hỏa xa và làm to tất hơn trước nhiều

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn báo-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho bản-quán 1 giấy quán bio, chừa lại thế nào thì biết, rồi rảng vào đây, và gửi theo hai bào (0$20) bằng tem cũng được để cải tiến giấy quán khác.

THẦN HỮU-MẬU

Hễ ai không gửi tiền theo thể-lệ đã nguyện như cũ hoặc phải trả tiền hoa.

Chargé des Postes et Télégraphes
Hanoi gare

5.539

MỚI XUẤT BẢN

Sách thuốc cho đàn bà con trẻ, cần cho mọi nhà

SẢN DỤC CHỈ-NAM

SOẠN GIẢ : NGUYỄN-VĂN-LUYỆN, Y-SĨ TẠI BẮC-KỲ

Có bài tựa của : Docteur H. Coppin, ancien Interne des Hôpitaux de Paris

CHIA LÀM BA PHẦN :

I. — Cách trông nom cho người sản-phụ.
II. — Cách chăm nuôi trẻ con.
III. — Các chứng bệnh của trẻ con.

SÁCH DÀY 200 TRANG, CÓ ẢNH, CÓ VẼ, GIẤY TỐT BÌA ĐẸP

Hiệu Thuy-Ký, 98, Phố Hàng Gai, Hanoi xuất bản

Bán ở các hiệu sách. . . . . giá : 0$75

Hiệu thuốc Pharmacie **CHASSAGNE**, 59, Rue Paul-Bert có nhận bán và từ nay đến 8 Février 1926 tặng chiếu khách.. 0$65 một quyển

Ở xa gửi thêm cước phí (recommandé) . . 0$20

3002

SẢN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ năm 28 Janvier 1926

TẬP KỊCH TRÍCH DIỄN

Đoạn thứ nhất

HIỀN NỮ NGỘ KỲ DUYÊN

Lê-hướng-Dương được một con gái tên Chi-hương, cha con chuyên nghề đánh cá độ nhật, tàu Hướng-Dương bị bệnh chết, Chi-Hương phải bán mình để lấy tiền ăn mày tảng.

Chi Hương ở nhà Đỗ-Thi (cửu tháng cơm) được ít lâu, Hồ-Đắc lập (đội tuần) đến chơi thấy Chi-Hương có nhan sắc như Đỗ-Thi làm mối hai bên lấy nhau,

Vợ cả Bát-Lập ở Kinh nghe tin chồng có vợ lẽ, liền ra đánh ghen, sau thấy Chi Hương có chửa, lại đem lòng yêu quí, lại cho ở với chồng, còn mình thì về Kinh.

Đoạn thứ hai

THỦY CUNG CÔNG CHÚA HÀM OAN

Công chúa bị Thảo-Mãi là vợ lẽ giả rồ thừ xúc xiểm với chồng là Kinh-Xuyên để dày Công-chúa vào rừng, may gặp Liễu-Nghi. Chúa mượn viết thư về Thủy-cung: Long-vương sai Thái-tử đem thuy tộc lên đón Chúa về Đồng-đình,

(Có bọn thầy tướng, thầy bói pha trò rất buồn cười).

Đoạn thứ ba

THỢ MÃ THUA BẠC

(Hài kịch)

Anh thợ mã nhận liền một đám sáu 15 tờ phiếu. Khi đem tiền nướng hết, tủng thế phải bán với vợ con giả làm người mã, đến ngày sửa lễ, thấy cùng khai quang bắt ý triều đình vợ anh thợ mã, anh chồng nói bên tả, ngửa mặt cầm gan, đương lúc lễ đăn, đánh ghen túi bụi.

Tối thứ sáu 29 Janvier 1926

TRƯƠNG-VIÊN

(Toàn nữ ban ra diễn)

Các vai trò xin lựa cắt toàn những vai rất đích đáng. Xin các quý-khách chiếu cố lại chúng kiến sự tranh đua lài khéo của bọn hát.

Tối thứ bảy 30 Janvier 1926

BẠCH-XÀ CẦM

Khen người trọn đạo hiếu trung.
Vì chưng ngộ cảnh bần cùng cho nên.

Tối chủ-nhật 31 Janvier 1926

GƯƠNG TÀY LIẾP

(Hồi cuối cùng)

Vở chèo cắt-lượng soạn thành được hơn 20 điệu hát rất hay. Câu hát rất là thâm thúy và có ý vị lắm. Lần này diễn lại có sửa đổi một vài chỗ cho thêm vui để may mai in thành sách bán. Xin giữ chỗ ngồi trước.

3006

BƯU-ĐIỆN THẺ-LỆ

In năm 1925 đã sửa đổi lại các giá gửi thư từ, kiện hàng, mẫu vật, như quyển mới

Giá 0 p. 60 mà tiền cước gửi 0 p. 20. Nếu gửi tiền trước sẽ mua không phải chịu tiền cước.

« Giới bán các hàng sách ». Kể từ 1er février 1926 các giá gửi thư từ, kiện hàng mẫu vật, gửi nội trong Đông Pháp đều thay đổi cả.

Ngài nào đã mua quyển Bưu điện Thể lệ rồi mà muốn lấy thêm từ phụ trương-sửa đổi về các giá mới, xin viết thư về cho soạn giá, sẽ gửi ngay.

THẦN HỮU-MẬU
Chargé des Postes et Télégraphes
Hanoi gare

Rượu bổ-dào:

- TONIQUE TONKINOIS -

Có từ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chúc không như có mấy thứ thuốc về những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có tri khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ bảy, tàu Nội-các phụng lời châu phê rằng :

Chiếu nay đã được phòng của MONTÈS qui ông, có chế nên một thứ rượu bổ đã tăng ngự dụng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lạc phê thị gửi cho qui được phòng chế-tạo để tỏ tình-ý-giả.

Khâm thử.

內閣奉錄

欽此

嘉有批知道了欽此

Nhân dịp tết Nguyên-đán ta sắp tới nơi, bản-hiệu tạm rút giá rượu

Tonique Tonkinois

để hiến liệt-qui gọi là tỏ tấm lòng thành của nhà hàng đối với bạn mua hàng vậy.

Kể từ ngày 20 Janvier 1926 đến 15 Février 1926 giá mỗi chai bán có 2$00.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem kỹ các cáo-bạch của bản-hiệu ở trang thứ tư tờ báo này.

3001

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Phố Paul-Bert, phố Đồng-Khánh và phố Rollandes

HANOI

GIÁ MÂY THỨ HÀNG

Nước Loa Extraits FRANCELYS, lọ đẹp	*Mỗi lọ :*	3fr.25
Một lô phấn, các hiệu lớn đủ các mùi, bán xoon.		6fr. và 3fr.00
Gương cầm tay, có cạnh, bít kèn, cán gập lại được 16 × 11 c/m.		11fr.00
Đồng hồ đánh thức JAZ mạ kền, mặt trắng.		43fr.00
mặt nhấp nhánh		55fr.00
Đồng hồ quả quít có nắp mạ vàng, có trạm 18 lignes.	*Mỗi cái :*	5$00
Cô-li-cơ bằng kim khí mạ bạc, 6 cái cốc, có khay.	*Cả bộ :*	20fr.00
Kính gọng bằng nhựa, làm giả đồi mồi, mắt tròn 45 m/m, cốc Fleurat.		6fr.50
Kéo để thêu bằng thép bóng.		2fr.50
Cốc đựng li-cơ, thủy tinh đúc, hình chóp nón.	*Một cái :*	1fr.50
Đĩa rệt trắng, bằng xành, có vẽ, 22 c/m.	*Một cái :*	3fr.50

3005

TÉLÉPHONE N° 128 — ADR. TÉL. MAGASINREUNIS — CODE TOURIAL N° 40

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chú Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết, xấu.
Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rác phổi làm cho hay ho vật uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ!
Bài thuốc này có hội-đồng các quan Tây-thuốc chứng-chỉ là hay.

ẤY LÀ:

Thuốc nước bổ huyết

3001 **MÁU BỔ 1$40**

Nếu các ngài mệt nhọc, yếu đuối, thì nên uống thuốc Pilules Pink, kẻo sau lại hối rằng sao không uống sớm.

Thuốc Pilules Pink bổ huyết và bổ gân, làm cho ngon miệng, và dễ tiêu. Thuốc ấy chữa các bệnh gốc bởi huyết xấu, thần kịch một rất là thần diệu.

Thuốc Pilules Pink bán tại tất cả các hàng bào-chế.

3044 j

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Ferrugineux de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$90 3001

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(hiệu đầu nai)

Một vị độc-giả có viết thư hỏi chúng tôi về cái giá-trị và cách dùng thuốc *Dragées Rabuteau* thế nào, vì hiện đã nhờ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) ấy mà khỏi được bệnh hao tổn tinh thần, mòn mỏi sức khỏe, mà đã chuyển thành ra bệnh đau dạ dày và đau gân cốt.

Vậy xin kể ra sau này: Thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) này bào-chế có chất sắt là một chất rất bổ về đường khí huyết, lại có khí dạm-lam (iode) để lọc cho huyết được trong sạch mà làm cho tiêu tán những bợn bẩn ra ngoài hết. Người ta thường thấy phần nhiều người bị bệnh hư huyết, xanh sao và yếu đuối, đau mắt, đau cuống họng, có những mụn mọc sần sần lên ở mặt. Đàn bà con gái thì nguyệt kỳ không đúng, thường hay sinh ra đau bụng.

Muốn cho khỏi hết các bệnh ấy thì nên dùng độ vài lọ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) là một thứ thuốc kinh-nghiệm đã lâu, lại là một thứ thuốc có danh-tiếng hơn cả.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

3045

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khắp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets 3001

Trung Bắc kỳ Lâm-sản Công-ty

(Rừng Bảo-đài, Rừng Phố-vị, Rừng Hạ-cương)

Chính sở tại Hanoi, 63, Phố hàng Bông

ĐIỆN-THOẠI SỐ 150

CỦI, THAN,

GỖ LIM XANH HẠ-CƯƠNG, tốt có tiếng, cả cây từ 7 tấc trở lên để làm cột nhà.

RỪNG, NỨA và các thứ làm sơn nước Nam.

Có xưởng tại Báp-cầu, Yên-viên, Đỗ-xá

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, xưng da dầy, đau dạ dầy, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine D'acetase và Pepsine.

Giá mỗi chai: 1$10

Có bán tại: Nhà Ba chuông, Hanoi 3001

Nhà Bán-đồ « TẤM-TẮM » Hà-nội, ở phố hàng Trống, Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Cần một người thợ mạ kền và một người phụ

HỎI TẠI:

GARAGE BOBILLOT

7, Bd Bobillot — HANOI

(Đến xin việc cần có chứng-chỉ)

3010

Sang Lào có hai ngày

CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHÚ

Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung-kỳ

LƯỢT ĐI

Vinh cứ thứ năm chạy lên Napé ngủ, sáng hôm sau đi đến Thakhek đáp chuyến tàu thủy sang Vientiane.

LƯỢT VỀ

Thakhek sáng sớm chủ-nhật chạy đến Napé [illegible] sáng hôm sau tới Vinh đáp tàu đêm về Hanoi.

Mỗi chủ-nhật chạy có một chuyến, các quý-khách ai muốn đi xin đánh giây-thép cho biết trước hai mươi bốn giờ để bản-ty liệu xếp xe cho đủ.

Hạng tây đi . . . . . 28$00 một chỗ ngồi.
Hạng ta đi. . . . . 14.00 —

Đường đi Huế và Yên-lý đi Nghĩa-hưng ngày nào cũng có xe chạy, xin lấy vé trước một ngày.

Lối đánh giây thép: PHAMVANPHI,
Vinh, Đông hà, Yên-lý, Thakhek hay là Napé 3012

ĐÈN MĂNG-SÔNG

(LAMPE COLEMAN)

SÁNG NHƯ SAO BĂNG!

Rút tiện cho các nhà sang trọng và các khách-sạn ở các nơi không có đèn điện

CÁCH DÙNG RẤT GIẢN-DỊ!
THẮP KHÔNG TỒN!

Bán tại L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haïphong, Hanoï, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đồng-hới, Thu-xá, Saïgon, Pnom-Penh. 3007

BANQUE DE L'INDOCHINE

ĐÔNG-PHÁP HỐI LÝ NGÂN HÀNG

東法滙理銀行

SÁNG LẬP RA TỪ NĂM 1875

Có những chỉ-dụ sau này chuẩn cho được hưởng-thụ đặc biệt quyền lợi:
21 Janvier 1875, 20 Février 1888, 19 Mai 1900, 4 Janvier 1920, 12 Janvier 1921, 12 Janvier 1922, 17 Janvier 1923, 10 Janvier 1924, 16 Janvier 1925, 15 Juillet 1925 và 11 Décembre 1925.

TỰ BẢN DỰ ĐỊNH: Francs **72.000.000**
TỰ BẢN NỘP RỒI: » **68.400.000**
TỔNG CỘNG KHOẢN DỰ-BỊ NGÂN NGÀY 30 JUIN 1294: » **84.089.020**

Chánh quán tại: Paris (VIIIe), 96, Boulevard Haussmann

Chánh trị-sự: M. A. DE MONPLANET, Hộ-bộ tổng thanh-tra hàm, Chánh chủ ngân hàng Crédit Commercial et Industriel, Chánh chủ công-ty mỏ Than Hongay (Société française des Charbonnages du Tonkin).
Phó trị-sự: M. STANISLAS SIMON, trị-sự công-ty Điện-Việt Thiết lộ.
Tổng chủ nhiệm: M. THION DE LA CHAUME, nguyên Hộ-bộ thanh tra.

Các chi quán:
TẠI ĐÔNG-PHÁP: Nam-kỳ: SAIGON. Trung-kỳ: TOURANE. Bắc-kỳ: HAIPHONG, HANOI. Cao-mên: PNOM-PENH, BATTAMBANG. Quảng-châu-loan: FORT-BAYARD. MÔNG-TỰ, VÂN-NAM-PHỦ.
TẠI VÂN-NAM: BANGKOK.
TẠI TIÊM-LA
TẠI ẤN THUỘC-ĐỊA: SINGAPORE.
TẠI TRUNG-HOA: BẮC-KINH, THƯỢNG-HẢI, THIÊN-TÂN, QUẢNG-ĐÔNG, HƯƠNGCẢNG, HANKÉOU.
TẠI PHI-CHÂU: DJIBOUTI.
TẠI TÂN-THẾ-GIỚI: NOUMÉA.
TẠI TAHITI QUẦN-ĐẢO: PAPEETE.
ETABLISSEMENTS FRANÇAIS DE L'INDE: PONDICHÉRY.

Hiện viết tắt để gửi điện-tín: INDOCHINE. 3048

yếu đuối vàng vọt

GÂY MÒN

Thuốc SIROP **DESCHIENS** có huyết bổ

NHÂN DỊP TẾT

Trong **25** ngày từ ngày **15** tháng Chạp đến mồng **9** tháng riêng các quí-khách đến mua hàng, hoặc gửi thơ về mua hàng ở bản-hiệu, mà có gửi giá trước, hoặc cả số tiền hàng, hoặc một món tiền sấp sỉ với số tiền hàng mua, thì đều có quà tặng cả.

Ai mua **0$50** trở lên xin biếu một chai nhỏ VIN TONIQUE GÉNÉRATEUR J. K. WATSON.

Mua từ **2$00** trở lên, tùy theo số tiền nhiều ít, xin biếu hoặc là *một chai rượu mùi, một bánh sà-phòng, một hộp phấn*, hoặc *một lọ nước hoa Pompéia.*

PHARMACIE CHASSAGNE

59, Rue Paul Bert, Hanoi

3002

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kê-nghiệp

Lập tự năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lốp-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ MUA:

ŒNO KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm và dân bà ở cữ . . . . . Một litre:* **2$10**
Trước khi ăn cơm uống một cốc con.
ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai:* **1,25**
GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt Một chai:* **1,25**
Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghip và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.
SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm. . . . . Một chai:* **1,25**
GOUTTES NOTAL, *Circulation du Sang.* — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều. . . . . Một chai:* **0,80**

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay.
Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu 3003

3046

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)